

A

gyülekezetépítési stratégiája

~ 2006-2016 ~

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	3. oldal
2.	A STRATÉGIA SZEMLÉLETI KERETE	4. oldal
2.1.	A gyülekezetépítési stratégia szemléleti kerete	4. oldal
2.2.	A stratégiakészítés indokltsága	5. oldal
2.3.	A gyülekezetépítési stratégia munkamódszere	6. oldal
2.4.	A gyülekezetépítési stratégia célja és felépítése	6. oldal
2.5.	A gyülekezetépítési stratégia gondolati centruma	7. oldal
2.5.1	A gyülekezetépítési program általános felépítése	7. oldal
2.6.	Stratégiai és taktikai célok	7. oldal
2.6.1.	A stratégiai és taktikai célok elérését támogató intézkedések	8. oldal
3.	HELYZETELEMZÉS	12. oldal
3.1.	Általános helyzetkép	12. oldal
3.1.1.	Következtetések	13. oldal
3.1.2.	Lehetőségek	13. oldal
3.2.	Gyülekezeti helyzetkép	13. oldal
3.2.1.	Indikátorok	14. oldal
3.2.1.1.	Pénzügyi adatok	16. oldal
3.2.1.	Következtetések	17. oldal
4.	A GYÜLEKEZETÉPÍTÉSI STRATÉGIA CÉLJAI	18. oldal
4.1.	Általános cél (<i>vízió</i>)	18. oldal
4.2.	A gyülekezet küldetése (<i>misszió</i>) <i>I</i> <i>1a</i>	18. oldal
4.3.	Fő célok ~ <i>A</i> „ <i>K</i> “	19. oldal
4.3.1.	Rövid, közép- és hosszú távú célok	19. oldal
5.	A MISSZIÓI MUNKATERV FELÉPÍTÉSE	24. oldal
6.	A LEGGYAKORIBB KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK	25. oldal
	A MUNKA ELKÉSZÍTÉSÉBEN RÉSZT VETTEK	28. oldal

1. BEVEZETÉS

A társsegyházközség gyülekezetépítési stratégiájának kidolgozásában közvetlenül 21 fő vett részt.

A stratégia kidolgozása 2004 elején kezdődött. Akkor öten kezdték meg az alap gondolatok megfogalmazását a lelkipásztor vezetésével. A 2005. évben a presbiterválasztásra készülve a mukacsoport kiegészült a presbiterekkel, presbiterjelöltekkel és a gyülekezet munkatársaival. Természetesen a résztvevők munkája különféle intenzitással járult hozzá az elképzelés megfogalmazásához, de valamennyien részesei lehettek a közös munka örömeinek és nehézségeinek, gyülekezetünk útkeresésének, valamint a közös érték megfogalmazásának, amely kedvező esetben hosszabb ideig adhat visszatérési lehetőséget a kezdetek lelkesedéséhez.

A gondolat, hogy ilyen módon igyekezzünk megfogalmazni önmagunkat, némelyekben ellenállást váltott ki (ld. 25. oldal). Legtöbbször ugyanakkor a közös munkában felismerték azt a többletet, amit a lelkipásztorral, a presbitériummal és a munkatársakkal történő együttműködés jelenthet.

A célunk az egyházközség szervezeti átalakítása volt, egyrészt azért, mert az önálló szolgálatvállalásnak már korábban is volt hagyománya, másrészt, mert általában szükségesnek látszik egyházunk szervezeti kérdéseinek újonnan történő áttekintése.

Munkánktól azt várjuk, hogy a gyülekezeti élet számára olyan keretet biztosítson, amely nem gátolja, hanem támogatja azokat a kezdeményezéseket, amelyek közös ügyünk előmozdítását célozza.

Az első időszakban a gyülekezet jövőképét (vízió) próbáltuk megfogalmazni, ezután egyházközségünk küldetését (misszió) kézzelfoghatóbbá tenni. Ez csak az első látásra tűnik egyszerű feladatnak. Igyekeztünk alapos és mélyreható munkát végezni. Ezzel párhuzamosan foglalmaztuk meg azokat a mutatókat, mérőszámokat (indikátorok), amelyek még alaposabb tervezést tesznek lehetővé, és igazolják, vagy cáfolják előfeltevéseinket, és visszajelzést adnak arról, hogy helyes irányban haladunk-e. Nem volt célunk a "tökéletesség elérése", csupán az, hogy saját eszközeinkkel a lehető legszínvonalasabb szolgálatot végezzük el.

Az előkészület már magában hordozta a fő célok megfogalmazását.

2005-ben már azok szélesebb körével folytattuk tovább a tervezést, akik a gyülekezetben szolgálatukkal, elkötelezettségükkel, áldozatvállalásukkal már bizonyították azt, hogy látásuk, munkájuk fontos lehet és fontos lesz a jövőben is. A korábbi szempontokat velük alakítottuk át és dolgoztuk tovább.

Mintegy fél év alatt alakítottuk ki a végleges keretet. Készülésünk során különféle játékos gyakorlatokkal, csoportfeladatokkal is igyekeztünk felismerni erősségeinket, gyengeségeinket. Fontos szempont volt a leendő presbitérium bevonása, valamint szolgálatának újrafogalmazása. Törekedtünk arra, hogy elképzeléseink nehegy átlépjék a megvalósíthatóság határát (SMART tervezés, SWOT analízis stb.).

Először a misszió és a vízió végleges megfogalmazása alapján a fő célok megfogalmazása történt meg a korábban leírtak alapján. Ebből hetet vettünk számba. A fő célokat igyekeztünk részletezni és rövid, közép- és hosszú távú célokként csoportosítani. A célokat feladatokká alakítottuk át, és ebből a rövid távú célok képeztek konkrét feladatlistát. Ez már kézzelfogható irányvonalat és 3 éves munkaprogramot jelenít meg.

Ezekután az eddigi program elemzése került megvalósításra (SWOT analízis), végül pedig a stratégia gyülekezeten belüli kommunikációját gondoltuk végig. Az utolsó pontot a gyülekezet tette fel a stratégiára, és egyházközségünk tagságának véleménye jelentette az utolsó csiszolásokat.

Munkánkat annak reményében végeztük el, hogy közösen egymás hite által épülve, egyházközségünk et a mai társadalom kereteiben megjelenítve úgy figyelhetünk Urunk útmutatására, hogy az valóban lehetőséget adjon a Tőle kapott feladatunk felelősségteljes betöltésére. Mivel ez nemcsak fáradtságot, hanem örömforrást is jelentett hálásak vagyunk a gyülekezet Gazdájának a közös gondolkodás és szolgálat lehetőségéért.

2. A STRATÉGIA SZEMLÉLETI KERETE

2.1. A gyülekezetépítési stratégia szemléleti kerete

Felismerésünk szerint a Szentírásban nincs olyan közvetlen tanítás, amely az egyház szervezeti életére – az adott kor kulturális meghatározottságától függetlenül – örökérvényűen vonatkoztathatók lennének. Ennek következményeként az egyház ma is csak az adott társadalmi és kulturális rendbe ágyazottan végezheti eredményesen a szolgálatát.

Látjuk ugyanakkor azt is, hogy ez a gondolat magában rejt olyan veszélyeket is, amelyeket mi szeretnénk elkerülni:

- komoly veszélyt jelenthet az, hogy az egyház átveszi a nemegyházi társadalom értékrendjét és elvilágiasodik;
- abban a téves gondolatban erősödhet meg, hogy az egyház megújulását a módszerek segítségével lehetségessé válnak.

Ennek elkerülése végett úgy ítéljük meg, hogy a gyülekezetépítés vonatkozásában érdemes éles különbséget tennünk az egyház strukturális szervezete (*institutio*) és élő szervezete (*organizatio*) között. Jóllehet a különbségtétel mesterséges, mivel minden gyülekezetet, egyházat alapvetően meghatároz az a keret, amelyben él, mégis úgy látjuk, ezzel elkerülhetővé válhat az, hogy a módszer és a cél felcserélhető legyen. Megítélésünk szerint a gyülekezetépítésben ránk bízott felelősség jelentős része pusztán a szervezeti keretek változtatásával és tisztázásával is elvégezhető felelősségteljesen – hiszen ha semmi mást nem teszünk, mindössze annyit, hogy a gyülekezet szervezeti életét a gyülekezeten belüli kezdeményezésekhez, cselekvésekhez igazítjuk úgy, hogy az egyik támogassa a másikat, és ne kioltsa annak hatását –, közvetve a gyülekezet természetes növekedését támogatjuk.

A stratégia így kizárólag a strukturális kérdésekkel, az egyházszervezet felépítésével foglalkozik, és nem kíván hitvallási, biblikai teológiai stb. kérdésekkel foglalkozni – jóllehet munkánk nem nélkülözheti a megfelelő teológiai alapvetést.

Az egyház ilyen értelmű kettős megjelenésének vizsgálata több szempontból is fontos. Amennyiben az egyházköztség hitbeli értékeit szemléljük, nem vagy csak kis részben jelenik meg szempontként az adott társadalom, kultúra szerepe, ugyanakkor mégsem mondhatjuk, hogy nincs kölcsönhatás közöttük. Az egyházi szervezeti élet és az adott társadalom, kor, kultúra kifejezetten fontos és szoros kölcsönhatásokat mutat. Ha ezek együtt hatásait vizsgáljuk, inkább azt a törekvést figyelhetjük meg, hogy egyrészt az egyház kovászként szeretne megjelenni a társadalomban, másrészt a „világ” szeretné magához igazítani az egyházat.

Így például egy 200 évvel ezelőtti egyházköztség életében talán egyáltalán nem (vagy csak árnyalataiban) jelent meg a médiahatás, környezetvédelem és környezeti ártalmak, bioetika (abortusz, eutanázia), géntechnológia, homoszexualitás, gyermek-istentisztelet és réteg-bibliaórák, kábítószer-függőség, határon túli magyarok kérdése, elvilágiasodás, fogyasztói társadalom, globalizáció, arculati tervezés stb. problematikája, mégis ettől függetlenül minden fennakadás nélkül működhetett. Ma már azonban nem kerülhetjük meg ezeket a kérdéseket, hiszen kultúránkat jelentős mértékben meghatározza, és kihat a gyülekezeti életre. Ezek egy része közvetlenül érinti az egyház szervezeti életét (pl. támogatási rendszerek, pályázati munka, jogszabályalkotás, adminisztráció, adatvédelem az anyakönyvezés során, titoktartás stb.), más része nem hagyható figyelmen kívül akkor, ha egyházunk valóban meg kívánja szólítani a társadalmat, amely számára ezek a problémák komoly kérdésként jelennek meg (pl. az ifjúsági kultúrák megszólítása, a fogyasztói társadalom számára érthetővé tenni az evangéliumot, internetes társadalommal való kommunikáció stb.).

Ugyanilyen súlyúnak tekinthető a sajtó világa (ld. egyházi médiumok szakmai színvonala), szervezeti kommunikáció, szervezeti szerepek, a marketing, a szervezeti kultúra, a stratégikus szemlélet, a szakmai kompetencia kérdésköre stb., amely külön-külön is olyan kommunikációs eszköz lehet, amely segítségével értelmezhetővé tehető az egyház által képviselt üzenet, és így megszólíthatóbbá válik az elvilágiasodott társadalom.

Amennyiben a szervezeti életben nem történnek meg a megfelelő változtatások, úgy egy posztfeudalista, középkori intézménybe szorulva kényszerülünk megszólítani a posztmodern tekintélyvesztett társadalmat, amely egyrészt teljességgel lehetetlenség, másrészt az egyház szervezeti életének működőképességét is megkérdőjelezi, illetve kockáztatja.

A szervezeti élettel kapcsolatos teendők legtöbbje nem, vagy csak részben teológiai kérdés, ugyanakkor fontos (más diszciplínához tartozó) szakmai kérdéseket vetnek föl. Ilyen értelemben mondhatjuk, hogy nem teológiai kérdés, de a mindennapi gyülekezeti életben nélkülözhetetlenül megjelenő kérdések a vezetési modellek (pl. egyházkormányzás megnyilvánulásai), közigazgatás (pl. jogalkotási folyamatok, presbitérium vezetése), médiumok életének törvényszerűségei (ld. meglehetősen elhibázott egyházi média-megnyilvánulások) stb. Ezekre a kérdésekre ugyan próbálunk választ keresni, de alkalmazásuk, de nem tudatos, esetleges, túlzottan naiv olykor szakmailag megkérdőjelezhető kezdeményezéseket eredményez. Így azokban az esetekben, amikor az általunk (ismert vagy ösztönösen) alkalmazott modell nem válik be, nem találunk alternatívát. Ebben az értelemben nemcsak hasznos, hanem szükségszerű is megtanulni azokat a felismeréseket, amelyeket a nemegyházi társadalom kitűnően alkalmaz.

Hosszan sorolhatjuk a sort.

Ez felismerésünk szerint nem az elvilágiasodás jele, hanem a nem teológiai diszciplínák színvonalas alkalmazásának hiánya az egyház szervezeti életében.

A stratégia készítése során az a közös felismerés vezette a stratégia készítésében résztvevőket, hogy az egyházközségünkben zajló eredményes gyülekezeti munka eléréséhez a mai korban sem nélkülözhetjük azokat a szemléleti kereteket és módszereket, amelyek alakít(hat)ják gyülekezetünk szervezeti életének működését. Ugyanakkor szeretnénk elhatárolódní a sikerorientáltságtól és teljesítményelvűségtől, amely jóllehet megjelent ugyan az egyházban, azonban megítélésünk szerint ez egy olyan kulturális és filozófiai háttérből (a fogyasztói társadalom víziójából) merítkezik, amely inkább gátolja az evangélium terjedését.

2.2. A stratégiakészítés indokoltsága

Az egyházzól és stratégiakészítés szükségszerűségéről alkotott véleményünket pozitív és negatív érvek is alátámasztják.

A legfontosabb pozitív érvek:

- 1 Egyházunk intézményi rendszere egyrészt olyan jól kipróbált struktúrában épül fel, amely kifejezetten kedvező alapot adna arra, hogy virágzó szervezeti életet biztosítson, ugyanakkor ennek tartalmi vonatkozásai nem tisztázottak (pl. kompetenciák és felelőségek megfogalmazása stb.), így ezeket helyi szinten kényszerülünk elvégezni.
- 2 Az egyház tevékenysége rendkívül bonyolult, sokféle szakterületet magába foglaló, többirányú programot rejt magában, amelynek célkitűzéseit csak céltudatossággal, a ma többségében még hiányzó hosszú távúsággal lehet megvalósítani.
- 3 Az egyház működési rendjében rejtett módon, megjelennek az általunk is felvázolt módszerek (pl. a missziói munkaterv, költségvetés, kanonika vizitáció stb.), csak ezek valódi és rendkívül fontos funkciója mára már elveszett.
- 4 A gyülekezeti életben rendkívül sok olyan építő tevékenység folyik, amely koordinált módon még hatékonyabb növekedést eredményezhet.
- 5 A hazai német típusú közigazgatási struktúra teljes egészben a kálvini elveket valósítja meg, ami nemcsak jól értelmezhető párhuzamokat ad, de adott esetben segíthet tartalommal is megtölteni

egy-egy homályosabb egyházi státust, munkaágot, sőt adott esetben kiaknázhatóvá teszi azokat a kapcsolati lehetőségeket, amelyek a gyülekezet helyi társadalomban betöltött szerepét komolyan segíthetik.

A legfontosabb negatív érvek:

- 1 Az egyházköztségben tapasztalható gyülekezeti tevékenységek nem összehangolt módon történtek, így, azok esetenként egymás hatását oltották ki.
- 2 Egyházközségünk életében létkérés megfordítani azt a tendenciát, hogy a tartalékainkat éljük fel, ami idővel a gyülekezet intézményi megszűnéséhez vezet.
- 3 Úgy tapasztaljuk, hogy az egyházi adminisztrációnak nincs elképzelése arra vonatkozólag, hogy a kisméretű gyülekezetek valóságos életkérdéseit, működésének fenntarthatóságát gyülekezeti szintéren is jól értelmezhető és megvalósítható módon hogyan fogalmazza meg, így nincs olyan koncepció vagy stratégia sem, amelyhez egyházközségünk igazodni lenne képes. Így arra kényszerülünk, hogy azt magunk fogalmazzuk meg, dolgozzuk ki.
- 4 Egyházunkban nem került megfogalmazásra olyan – az elviekén túlmutató, a gyakorlatban is megvalósuló/megvalósítható – küldetés (misszió), jövőkép (vízió), és az ebből fakadóan kidolgozott stratégia amely mértékadó lenne egyházunk működésének legfontosabb kérdéseit tekintve (pl. gyülekezeti misszió, egyháztagság, egyház- és tanfegyelem, lelkipásztori kompetenciák, nemlelkészi szolgálatok stb.).
- 5 Ezek hiányában a közegyházi életben sokkal inkább tapasztaljuk a strukturátlanságot, identitás zavart, színvonalcsökkenést, igény nélkülséget és ebből eredeztethetően a (szakmai) felelősség, felelős gondolkodás egyre ijesztőbb méretű hiányát. Tekintettel arra, hogy látásunk szerint ez a vákuumhelyzet kifejezetten akadályozza a gyülekezetépítés szolgálatát, kényszerűségeiből saját magunk kívánjuk ezt megfogalmazni, még akkor is, ha meggyőződésünk szerint ez nem egyházközségünk feladata lenne.
- 6 A működésében piramiselvű szervezeti formák esetében a különböző szinteken megjelenő torzulások, tisztázatlanságok legtöbbször azonnal leképeződnek az alsóbb szinteken úgy a közegyházi életben, mint az egyházközségek mindennapjaiban. Egyházközségünkben a kompetenciahatárok és a felelőségek tisztázásával törekedni kívánunk arra, hogy ezek minél inkább átláthatóvá váljanak, és hogy az ezek által felvetett kérdésekre mielőbb korrekt válaszokat találjunk a gyülekezet helyi életében.
- 7 **Felismerésünk szerint a kisgyülekezetek (≈200 fős választói névjegyzék alatt, körül) a ma „hagyományos” gyülekezeti rendszerben pusztán a demográfiai helyzet drámai átalakulása, valamint az elvilágiasodás miatt a kiszámítható közeljövőben az ellehetetlenedés határához sodródik. Mivel eddig semmilyen hatékony kezdeményezést nem ismerhetett meg gyülekezetünk, amely megnyugtathatná a gyülekezetért felelőséget érző reformátusainkat, szükségesnek érezzük, hogy a huszonegyedik órában magunk keressünk olyan alternatívát, amely segít elkerülni az egyházközség visszafordíthatatlanul kritikus helyzetét.**

2.3. A gyülekezetépítési stratégia munkamódszere

A gyülekezetépítési stratégia az ún. *célprogram megközelítésű* rendszer szerint készül, amely segít meghatározni a világos stratégiai irányvonalakat, az ezekhez tartozó célkitűzéseket, eszközrendszereket, eredményességi mutatókat, és a monitorozási eszközrendszert. Ez utóbbi biztosítja a helyes korrekció lehetőségét.

2.4. A gyülekezetépítési stratégia célja és felépítése

A gyülekezetre vonatkozó vízió megfogalmazása alapján 10 éves ciklusban szeretnénk megfogalmazni a jövőre vonatkozó látásunkat, elképzeléseinket hosszú, közép- és rövid távon a meghatározott prioritások és indikátorok mentén. Ez lehetőséget biztosít a kiszámítható gyülekezetépítésre (vagy irányváltásra) lelkesváltásokat és korosztályokat átívelő módon, ami kedvező esetben kiszámítható és fenntartható

növekedést biztosíthat, hiszen az események és eredmények értékelése megvilágítja a nem megfelelő döntéseket.

Természetesen meggyőződésünk, hogy kizárólag a hosszú távú stratégia ad lehetőséget a változtatásra is! Hosszú távú koncepció hiányában gyülekezetünk legfeljebb sodródik az eseményekkel, amit nem ő alakít, míg a stratégia abban is segít, hogy rossz irány esetén az változtatható legyen. Ilyen módon a missziói munkaterv is egyfajta beszámolás a stratégia egy-egy időszakának megvalósításáról.

2.5. A gyülekezetépítési stratégia gondolati centruma

A gyülekezetépítési stratégia gondolati centruma a *minőségi szolgálat*. Gyülekezetünk adottságaiból kiindulva ma még naivitás lenne azt gondolni, hogy egyházközségünk tagsága meghatározó számszerűséggel jelenik meg a település életében. Ugyanakkor meggyőződésünk, hogy a koncepciózus, megfelelő minőségű gyülekezetépítés vonzóvá teszi a gyülekezeti életet azok számára is, akik alapvetően nem vonzódtak közösségünkhöz. Értelemszerűen nem áll módunkban minden területen professzionális tevékenységeket elindítani, ugyanakkor erre törekedni kívánunk. Szemléletünk középpontjában az áll:

ha valamit csinálunk, azt tegyük a lehető legszínvonalasabban.

2.5.1 A gyülekezetépítési program általános felépítése

A gyülekezeti élet középpontja a vasárnapi istentisztelet, így az indikátorok döntő többsége ehhez kötődik. Ugyanakkor nagyszámú hétközi kor- vagy problémaszpecifikus alkalmak indulnak el, amelyek egyrészt a gyülekezet közösségi életét és összetartozás-érzését erősítik, másrészt kaput nyitnak azok számára, akik távol élnek a gyülekezettől.

2.6. Stratégiai és taktikai célok

I. Stratégiai cél: a ménteleki és hetényegyházi gyülekezet önállósága

Amennyiben a két gyülekezetben hosszú távon egy lelkipásztor szolgál, a gyülekezeti munka nem tud olyan módon fejlődni, amilyen lehetőséggel az megvalósítható lenne. Így célként szükséges megfogalmazni a két gyülekezet önállóságának gondolatát.

Megítélésünk szerint tudatos informálással és építkezéssel, valamint rendkívül kemény – a gyülekezet nagy része számára vállalható és közösen végzett – gyülekezetépítési munkával a két gyülekezet 7-10 éven belül elérheti a pénzügyi önállóságot. A korábbi létszámokhoz képest a vasárnapi létszám megduplázódhat: Hetényegyházán 60-70 fős és a Ménteleken 30-40 fős átlag istentiszteleti létszám belátható időn belül reálisan elvárható. Ezt növelheti a megyeszékhely közelsége azok esetében, akik más típusú spiritualitásra, gyülekezeti életre, személyesebb kapcsolatra vágnak, mint amit a kecskeméti gyülekezet biztosítani képes.

Ennek alapján a két gyülekezet rész – figyelembe véve az adakozási szokásokat – reálisan képes lehet fenntartani önmagát. Erre alapozva jól körülhatárolt koncepcióval a gyülekezet részek önállósodhatnak, így mindkét gyülekezetben az eddiginél intenzívebb gyülekezetépítési munka indulhat el, amely emberi vonatkozásait tekintve még intenzívebb gyülekezetépítési munkát tesz lehetővé. A fenntartható fejlődést pedig egyrészt a gyülekezet távolabbi vonzáskörébe került emberek (Hetényegyháza ~ 120 fő, Méntelek ~ 80 fő), Hetényegyházán a nagymértékű kiköltözésből fakadó létszámnövekedés, Ménteleken a kistelepülések hagyományörző jellege jelentheti.

Ha ez a folyamat fenntarthatóan megvalósítható, a következő ütemezéssel számolhatunk:

1-5. év előkészítő szakasz;

6. év félállású diakónus vagy nyugdíjas lelkipásztor alkalmazása Ménteleken;

7-10 év elképzelhető, hogy új (ott lakó) lelkipásztor kezdheti meg szolgálatát Ménteleken – esetleg félállásban.

II. Taktikai célok

A stratégiai cél eléréséhez a gyülekezetépítésben minimálisan érvényesülni kell a következő szempontoknak:

- 1 A gyülekezeti életben az istentisztelet-központúság megerősítése.
- 2 Jól felkészült munkatársi kör tudatos és közös munkájának megerősítése.
- 3 A helyi társadalom gyülekezettől idegen részének megfelelő megszólítása.
- 4 A gyülekezethez tartozók nagyobb részének megszólítása.
- 5 Egyre több gyülekezeti tag bevonása a felelős gyülekezeti szolgálatba.
- 6 Létszám növekedése a vasárnapi istentiszteleten.
- 7 Bevételek növekedése.
- 8 A gyülekezet demográfiai növekedésének, illetve stagnálásának módját megtalálni.

2.6.1. A stratégiai és taktikai célok elérését támogató intézkedések

Réteg-bibliaórák kialakítása és egyéb gyülekezeti alkalmak szervezése

Szükséges megtalálni azokat a formákat, amelyek módot adnak arra, hogy a gyülekezetet sokszínűvé tehesük, abban minden korosztály vagy speciális igényekkel megjelenő csoportok (pl. kismamák, értelmi sérültek, kisgyermekek stb.) olyan gyülekezeten belüli közösségi és hitbeli támogatást kaphassanak, amely mindennapjaikban is fontossá válik.

Munkatársak kiképzése

Az eredményes és hosszú távon (esetleges lelkipásztor-váltás esetén is) fenntartható gyülekezetépítési tevékenység nélkülözhetetlenné teszi a jól képzett és elkötelezett gyülekezeti munkatársakat, akik idővel önálló gyülekezeti munkát folytatnak. A képzés módja lehet autodidakta, egyéni irányított felkészülés vagy csoportos foglalkozás. Bizonyos területeken nélkülözhetetlen a munkatársak jelenléte (pl. gyermek-istentiszteletek), más területeken kívánatos (pl. bibliaórák tartása), de vannak olyan szolgálati területek is, amelyek elvi okokból kifolyólag rendelkeznek nagy jelentőséggel (pl. laikus igemagyarázatok, konfirmációi képzés átalakítása stb.). Ezek a területek eltérő felkészülést és kiválasztási szempontrendszert igényelnek

Újszerű missziói munkaágak indítása

A jelenlegi társadalmi kihívásokra újszerű válaszokat kell keresni. Tekintettel arra, hogy nincsenek olyan egyházunkon belül megfogalmazott modellek, amelyek átalakítása modellértékű lehet, nekünk kell megtalálnunk azon irányvonalakat, amelyek a mi településünkön jelenthetnek egyfajta választ.

A helyes misszió végzéséhez legelőször tisztázni kell a gyülekezet küldetését (misszióját) az adott településen. Ennek a célnak kell alárendelni azokat a módokat, ahogyan a gyülekezetünkön kívül élőket meg kívánjuk szólítani. Ebben stratégiai kérdést jelent a nem egyházi intézmények, a település véleményalkotását meghatározó intézményekkel és személyekkel történő kapcsolat kialakítása.

A gyülekezet arculatának kialakítása

Az egységes arculat segítheti a „mi-tudat” kialakulását. Ez természetesen azok esetében is fontos lehet, akik még nem kapcsolódtak be szervesen a gyülekezet életébe, és azok esetében is, akik aktív tagjai gyülekezetünknek. Ennek megteremtése vonzóvá teheti, keretet adhat a tartalmi munkának. Az arculat kialakítása részben objektív tényezőkön áll (pl. a gyülekezeti élet helyszíne, gyülekezet létszáma, sajátosságok, gyülekezeti életen belüli értékek stb.), részben alakítható. Célunk az, hogy a közénk tartozó gyülekezeti tagok szimbolikusan is kifejezhessék a közösségtudatot, külső megjelenésében is büszkéik legyenek gyülekezetükre.

Ennek többféle eszköze lehetséges. Az újságszerkesztés talán az egyik legalkalmasabb szolgálati terület ebben a tekintetben, de ennek a célnak az érdekében tervezettünk gyülekezeti emblémát, logót, és ilyen módon kívánunk tudatosan is jelen lenni a helyi társadalom gondolkodásmódjának formálásában.

Presbitérium megújítása

A presbitérium újjászervezése kardinális kérdése a stratégiának.

A presbitérium megújítását a következő szempontok indokolják:

- a) a presbitérium munkáját nem vagy csak kis részben ismerik a gyülekezet tagjai;
- b) nem tisztázott a presbiteri tisztség betöltésének több alapvető kérdése;
- c) pontosítani kell a kompetenciákat és felelősségeket;
- d) nem mindig magától értetődő, hogy a presbitérium milyen szempontok alapján dönt (nem érvényesül a képviseleti elv);
- e) részleges a presbiteri szolgálat bibliai és egyháztörténeti megalapozottsága;
- f) a presbitériumban, illetve annak tevékenységében nem jelenik meg átfogó módon a gyülekezet tagságnak teljes keresztmetszete (pl. ifjúság, magára maradt idősök vagy betegek stb.)

Éppen ezért egyrészt új típusú feladatokat kívánunk meghatározni (pl. mentori feladatok ellátása a konfirmandusok felkészítésénél), és a presbiteri szolgálatot tekintve kétféle presbiteri szolgálatot határozunk meg:

- a) a területi elvű presbiteri szolgálatot
- b) ágazati elvű presbiteri szolgálatot.

Új típusú feladatok

A *mentori hálózat* kialakítása azért lényeges, mert a presbiteri szolgálat közelebb kerülhet az ifjúsághoz, súlya is megnövekedhet. Minden konfirmandus választhat egy presbitert, akivel megegyezés szerint találkozik. A választott presbiter a lelkipásztor mellett részt vesz a konfirmációi felkészítésben közös megállapodás alapján.

A területi elvű presbiteri szolgálat

A „*területi presbiter*” az egyházközség területének meghatározott körzetéért felel. A rendszer kialakítása azért célszerű, mert a lelkipásztor nem látja át a gyülekezet területét, szem elől veszhetnek olyan gyülekezeti tagok, akiknek a gyülekezet támogatására lehet szüksége. A területi presbiter számára ugyanakkor lényegesen átláthatóbb az, hogy a maga körzetéből ki marad el, kinek vannak szükségei. A gyülekezet később önálló költségvetést biztosít a presbitereknek, amely lehetőséget teremt gyülekezeti napok szervezésére, illetve (pl. a külterületen lakók) látogatására.

A területi presbiter szerepe fontos lehet egyrészt a gyülekezet értékeinek képviseletében az ott lakók között, a lelkipásztor értesítésében, amennyiben az ő jelenléte célszerű vagy nélkülözhetetlen, illetve – különösen a nagyobb horderejű kérdésekben – a gyülekezet tagjai véleményének kikérésében és képviseletében. Ez értelemszerűen nem kötelező érvényű (spirituális szolgálatról lévén szó), de arra mindenképpen alkalmas, hogy a gyülekezet tagjaiban megfogalmazott gondolatok beépíthetők legyenek a döntési folyamatokba, illetve alkalom nyíljon a konkrét reflexiókra.

Ezzel azt kívánjuk elérni, hogy a gyülekezeti élettel kapcsolatban közömbösebb reformátusok is ismerjék a gyülekezetben történő eseményeket, intenzívebben legyünk képesek bevonni gyülekezetünk passzívabb tagjait, és a gyülekezetben megfogalmazódó kérések, kérdések és igények közvetlenül eljuthassanak a lelkipásztorhoz vagy munkatárshoz.

A területi presbitereket a későbbiekben a körzet választói is választhatják.

Az ágazati elvű presbiteri szolgálat

Az ágazati presbiterek egy meghatározott szakmai területért felelnek (pl. pénzügyek, diakónia, gyermek- vagy ifjúsági munka stb.). Az ágazati presbitereket a lelkipásztor javaslatára a gondnok nevezi ki. Az ágazati presbiterek nem kapnak a területi presbiterekhez hasonlóan saját hatáskörben felhasználható keretet, de meghatározott költségkeretben költségterítésre jogosulhat. Az ágazati presbiterek felelősség az egyházközség ügymeneteiben az ágazati szempontok érvényesítése.

A fentiekén túl újragondolásra kerülhet a gondnoki szolgálat néhány a törvényben elnagyolt vagy egyáltalán nem tárgyalt kérdése.

Az ilyen mátrix típusú struktúra gyengeségét kivédve külön hangsúlyt kívánunk fektetni a kompetenciát korrekt és átlátható tisztázására.

A konfirmációi képzés átalakítása

A konfirmációi képzési rend nem hozta meg a kívánt eredményt (ld. 4. sz. ábra). A gyülekezetben Az elmúlt 20 év alatt több mint 200 konfirmáció történt, és gyakorlatilag a gyülekezet gyermek-istentisztelein kívül s gyülekezeti életben nincsenek jelen a fiatalok. Így szükséges újragondolni a gyermek- és ifjúsági tevékenységeket, különös hangsúllyal a konfirmációi képzésre.

E tekintetben is mérvadó az a politikánk, hogy az emberek megszólítását nem a gyülekezeti élet elvárásrendszerének (és így színvonalának) csökkentésével, hanem éppen ellenkezőleg, annak növelésével kívánjuk megvalósítani. Így olyan intézkedéseket tervezünk, amely szakít azzal a gondolattal, hogy minél több fiatal konfirmáljon, hiszen ennek gyakorlatilag semmilyen pozitív hatása nincs a gyülekezeti életre, ugyanakkor a meglévő értékeket is devalválja (pl. presbiterek szolgálata és -választása, adakozás, református önazonosság, istentisztelet-látogatás) stb.

Előfeltevésünk az, hogy amennyiben a megfelelően megfogalmazott, magasabb elvárási szint magas(abb) színvonalú gyülekezeti élettel párosul, az vonzóvá teszi a gyülekezeti életet a kívülállók számára, és jobban sarkallja a gyülekezeti tagokat a szolgálatvállalásra.

Ennek magvalósulását a következő intézkedésekben látjuk megvalósulónak:

1. Mivel az Isten és gyülekezet iránti elkötelezettség nem mérhető, így nem ezzel kapcsolatban semmilyen nem szubjektív követelményrendszer nem támasztható, gyülekezetünk közvetve azokat a konfirmációra jelentkezőket támogatja a képzésben, akik amúgy is részt vesznek a gyülekezet életében. Így a konfirmációra felkészítő alkalmak és az istentiszteletek látogatása (3 igazolatlan alkalmat kivéve) kötelező.
2. A konfirmációi képzésben a Biblia használata, megismerése és tanulása kerül a középpontba, hiszen célja is az, hogy a választójoggal rendelkező „nagykorú” gyülekezeti tag eligazodjon a Szentírásban.
3. A felkészítésben a presbiterek is részt vesznek olyan módon, hogy megfelelő kölcsönös kiválasztás alapján gyülekezetünk vezetői a személyes kapcsolat erősítésében, a bibliaolvasásban, közös imádságban támogatják a konfirmációi képzést.
4. A vizsga a kétéves képzés után szinte formális, de nem akarjuk elvenni ennek súlyát és ünnepi jellegét, ezért még a látszatát is elkerülvén, hogy a lelkipásztor az utolsó pillanatban mégis elmondja a kérdéseket, a jelöltek tételeket húznak 4 témakörben:
 - a. ószövetségi bibliaismeret
 - b. újszövetségi bibliaismeret
 - c. hitvallásismeret
 - d. egyházismeret.

Pénzügyek kiszámíthatóbbá és átláthatóbbá tétele

A gyülekezet előre kiszámítható állandó bevételeit emelni kell, amely olyan pénzügyi rendet teremt meg, amely nem veszélyezteti a működési költségek fedezését, de lehetővé teszi a gyülekezeti struktúra átalakításának fedezetét. A pénzügyek stabilizálásának többféle módja lehet.

CÉL	ESZKÖZ	BEVÉTEL
Az egyházfenntartó járulék emelése	Évi 600 Ft-os emelés	3000 Ft/5év/fő
Perselypénzek stabilizálása	gyülekezet bevonódottsága	10-15e Ft/hét/pp
Adományok kiszámíthatósága	Presbiterek borítékos adakozása	40-50e Ft/hó
Gyülekezet egyéb bevételei	újság, iratterjesztés, egyéb	15-50.000 Ft/hó
Ágazati feladatok finanszírozása	Pályázatok	
Újszerű adakozási szokások kialakítása	(pl. borítékos, vállalásos stb.)	
A perselyadományok átláthatóvá tétele	a perselypénz előre számíthatóvá tétele	

Példa a Presbitérium átalakításából származó többletköltségek finanszírozásának megteremtésére.

IDŐ	EF JÁRULÉK	LÉTSZÁM	BEVÉTEL	TÖBBLET	PRESBITEREKNEK
1. év	2.600.-	140 fő	364.000.-	0.-	20.000.-
2. év	2.600.-	140 fő	364.000.-	0.-	30.000.-
3. év	3.000.-	140 fő	420.000.-	56.000.	40.000.-
4. év	3.000.-	140 fő	420.000.-	56.000.-	50.000.-
5. év	3.500.-	140 fő	490.000.-	126.000.-	100.000.-

A számítások alapján 5 év elteltével a gyülekezetben mintegy 100.000 Ft-nyi összeg állhat rendelkezésre ahhoz, hogy a presbitérium egy-egy meghatározott feladattal megbízott tagja saját hatáskörében közvetlen költségvetéssel rendelkezessen úgy, hogy ez – megfelelő kommunikáció és gyülekezet előtt történő tételes elszámolás mellett – a gyülekezet részéről se jelentsen nagyobb terhet.

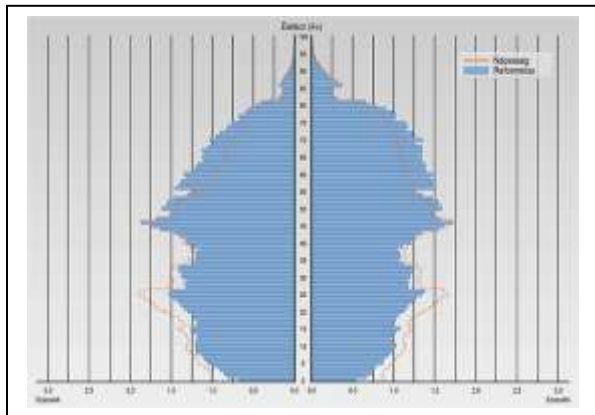
Az adakozás újragondolása is célszerűnek tűnik. Nem lett átütő, de komoly változást indított el az ún. „borítékos adakozás”. Problémát az jelent, hogy nem lett elterjedt. Előnye pedig az, hogy hozzájárult a gyülekezetrészek pénzügyi stabilizálódásához, illetve a pénzügyi folyamatok kiszámíthatóbbá tételéhez. A következő missziói évben a borítékos és a perselyadakozás ötvözetét lehet célszerű kialakítani, ti. hogy a gyülekezet tagjai (a kísérleti évben minden kontroll nélkül) vállalhatnak egy összeget, amit 52 hét alatt a perselybe dobott adományokkal teljesíthetnek.

3. HELYZETELEMZÉS

3.1. Általános helyzetkép

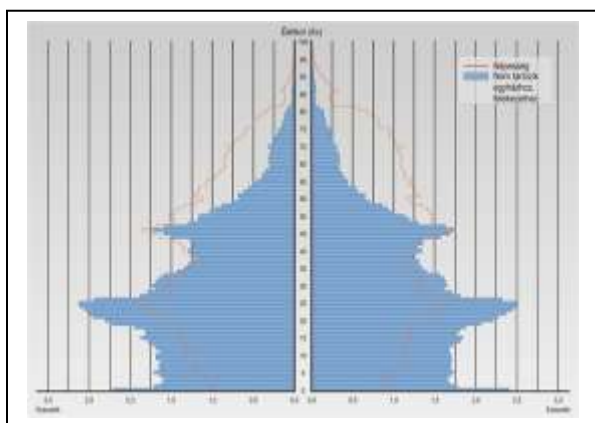
A helyzetelemzés során az első feltűnő jelenség az, hogy egyházunk (egyébként kevés kivétellel a többi egyházhoz hasonlóan) valójában nem képes (eredményesen) megszólítani a társadalom fiatalabb rétegét 30 éves korig (1. ábra). Ez látásunk szerint elsősorban a misszió krízisének jele. Okát abban látjuk, hogy egyházunk missziója (küldetése) nem megfelelően vagy egyáltalán nem került megfogalmazásra. Nem általános, hogy a káánáni sztereotípiáktól mentesen, az elvilágiasodott ember számára is érthetően megfogalmazzuk, mi végre is vagyunk jelen a társadalom életében.

gyülekezeti **Forrás: KSH** 1. ábra

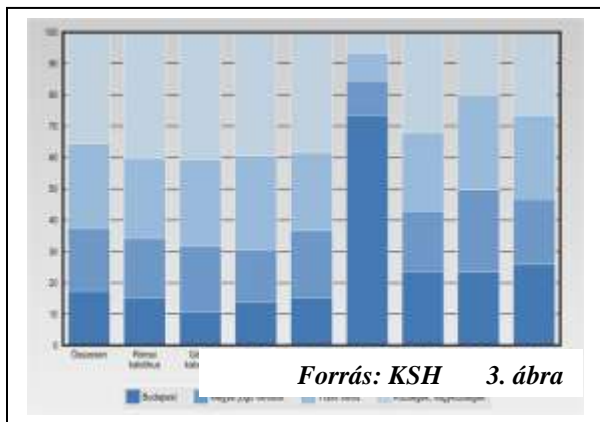
Tekintettel arra, hogy a fiatal felnőttek már nem „nőttek bele” az egyházi kultúrába, gyermekeik pedig – mintakövető módon – másolják a szülői attitűdöket, az ő saját kultúrájukban történő megszólításuk nélkülözhetetlenné teszi küldetésünk, a

élet nyelvezetének, célcsoportjainak, szervezeti életének stb. újrafogalmazását.

tényező”, mintse **Forrás: KSH** 2. ábra

Ez a jelenség még szembetűnőbb, ha megfigyeljük, hogy az átlagnépességen felül épp ez korosztály az, amely felülreprezentálja az egyházhoz, felekezethez, nem tartozókat. (2. ábra). Itt látható kitapintható módon, hogy milyen kézzel fogható következménye van annak, hogy ha az egyházak nem tisztázzák a misszió (küldetés) kérdését. Egyházunk társadalmi küldetése egyrészt sematikus, nem a helyzetnek megfelelő, nem az adott társadalomban meglévő problémákra ad választ – vagy csak részben –, így az egyház a társadalom egy meghatározó része számára nem értelmezhető, olykor pedig idegensége, értelmezhetlensége miatt inkább taszító. Az egyházi mindennapok számára pedig a társadalom inkább „zavaró g”, amelyben az evangélium üzenetét megjeleníteni szükséges. Azt gondoljuk, önmagában túlzottan leegyszerűsítő az a gondolkodásmód, amely ezt a helyzetet a társadalom elvilágiasodásával, a „világ gyűlölni valóságával” magyarázza.

Forrás: KSH 3. ábra

Olykor célszerű feltenni a kérdést: vajon gyülekezeti életünk tényleg nem unalmas-e, valóban az embereket érdeklő kérdésekre tudunk-e, akarunk-e biblikus választ adni, képesek vagyunk-e benne élni (persze kovászként) a társadalom adta kultúrában, vagy egyfajta szubkultúrát akarunk-e megjeleníteni, rögzíteni?

Ez lehet az oka annak is, hogy nem ritkán a társadalom részéről érkező visszajelzések szereptévesztésre hívják fel figyelmünket, amely épp annak a korosztálynak lesz ellenszenves, amely egyrészt kimaradt a vallási nevelésből, másrészt önálló(bb) gondolkodásmódra készül, és az előző generációkhoz képest komolyabb szakmai stb. elvárásokat támaszt maga elé – következőképpen egyháza elé is.

A fenti helyzet azonban más vonatkozásban is meghatározza gyülekezetünk helyzetét. A MRE döntő többségében kistelepüléseken van jelen. Jóllehet nincsenek számadatok vagy hivatalos kimutatás arról, hogy a választói névjegyzékek alapján a reformátusság milyen gyülekezeti bázist jelent társadalmunkban, de az nyilvánvaló, hogy egyházunk legnagyobb mértékben (40%) a kistelepüléseken jelenik meg (3. ábra). Önmagában a városi gyülekezeti lét sem jelent feltétlenül nagyszámú gyülekezeteket (ld. pl. Kiskunfélegyháza, Kiskőrös stb.). Ha mindehhez azt is hozzátesszük, hogy egyrészt a hagyományok tiszteletéből fakadóan a kistelepüléseken valószínűsíthető intenzívebb gyülekezeti lét, másrészt a minél nagyobb egy település, annál kisebb hatékonysággal képes megszólítani a magukat egyébként reformátusnak vallókat (így a budapesti 240.000 emberből egyházunk mindössze 60.000-et ért csak el!), láthatjuk, hogy egyházunk jelentős, de valószínűsíthetően döntő többségében a kisgyülekezetekben él.

A közegyházi vezetés azonban sokkal inkább a nagy létszámú gyülekezetek érdekeit jeleníti meg, képviseli. Így lehetséges, hogy a zsinati képviselők között mindössze 3-an vannak, akik kisgyülekezetek delegáltjai, és fordulhat elő az is, hogy a közegyházi hozzájárulások – ha nominálisan nem is – fajlagosan mindenképpen nagyobb áldozatot követelnek a kis létszámú gyülekezettől, mint nagyobb társaitól. (Pl. a lelkipásztor után történő gyülekezeti befizetés egész más arányokat jelenít meg egy 200 fős gyülekezetben, mint egy 6-700 fős református egyházközség esetében.)

3.1.1. Következtetések

Ha semmi változás nem történik, mindezek és a demográfiai mutatók általánosan szomorú adatainak várható következménye, hogy gyülekezeteink egyre nehezebb gazdasági helyzetbe kerülnek. Először a legkisebb gyülekezetek sodródhatnak a fenntarthatóság határára. Tekintettel arra, hogy ezek fenntarthatósága ma még nem jelent komolyabb egyházpolitikai súlyt, vélhető következmény a nehezebben működő kisgyülekezetek lesznek.

Ez már mindenképpen komolyabb egyházpolitikai kérdés kell, legyen, tekintettel arra, hogy ez esetben már nagyobb mértékű lelkipásztor-munkanélküliséggel is szembe kell néznünk, de a hirtelen beavatkozás várhatóan akkor már nem eredményezhet hathatós megoldást.

A MRE jelenlegi egyház- és radikálisan baloldali gazdaságpolitikája láttán valószínűsíthető, hogy az egyházi adminisztráció a közegyházi bevételek intenzívebb növelésével kívánja beszédni az indokolatlanul nagyméretű intézményrendszer működéséhez szükséges – egyre szűkülő – pénzüsszeget, amelynek 15-20 éven belül gyakorlatilag beláthatatlan intézményi, szervezeti, egyházpolitikai és társadalmi következményei lehetnek – gyülekezetünk életére vonatkozólag mindenképpen, hiszen egyre növekvő közterhekre, és egyre kevesebb visszajuttatott pénzeszközökre számíthatunk.

3.1.2. Lehetőségek

Egyházközségünk dinamikus növekedése, valamint a település valószínűsíthető fiatal átlagéletkorából adódóan módja nyílhat arra, hogy az előttünk álló feltételezett általános válságos helyzetet elkerülje. Ugyanakkor nem kerülhetjük el azt a szemléletváltást, amely a külső támogatások várása helyett a belső erőforrások megerősítését szorgalmazza.

Elkerülhetetlen a misszió újraértelmezése is. Misszióink megfogalmazásánál pedig különös hangsúlyt kell fektetni az egyházak által leginkább nem megszólítható 0-30 éves korosztály gyülekezeti integrálására.

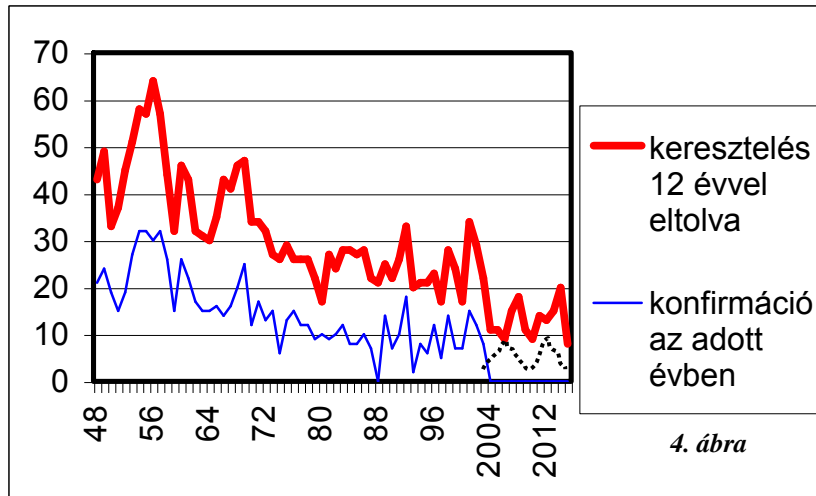
3.2. Gyülekezeti helyzetkép

Egyházközségünk jól tükrözi az általános országos helyzetet a tekintetben, hogy a keresztelesek adatai messze elmaradnak a temetési adatoktól, és a konfirmáltak száma nem éri el a keresztelek számát. Esküvő – Kecskemét közelsége és az ifjúság korábbi hiánya miatt – évek óta nincs. Tekintettel arra, hogy nem minden keresztelek, konfirmáció, temetés és esketés történik egyházközségünk tudtával – és hogy erről sajnos kérésünk ellenére sem kapjuk meg az anyakönyvi adatokat a kecskeméti egyházközségtől – pontos információink, számadataink nincsenek, a kért adatokat a szomszéd egyházközség évek óta nem adja ki...

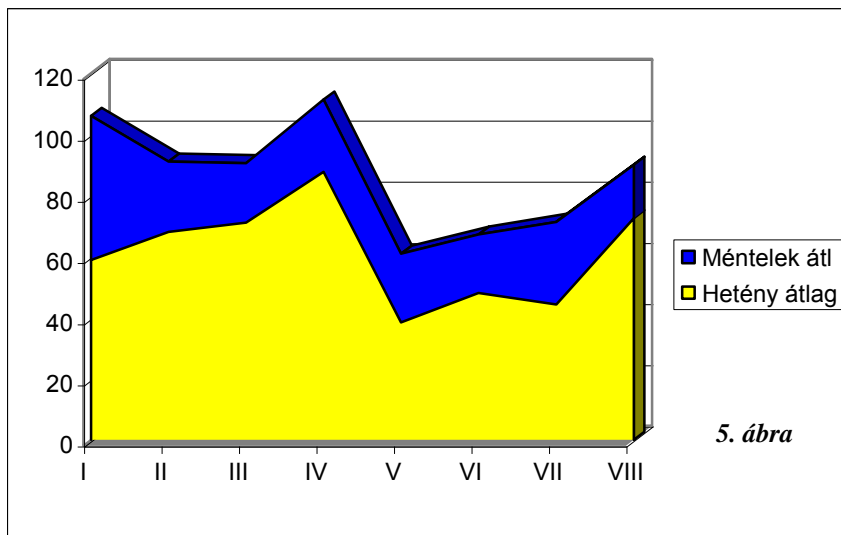
Tanulságos azonban a keresztelesek és a konfirmáció számának összehasonlítása (azok 12 évvel történő eltolásával). Jól látható, hogy a két diagram az évtizedek során párhuzamosan, egymást jól követve halad. (4. ábra) Ez azért fontos számunkra, mert így előre láthatóvá válik az a prognózis, amelyre 12 éven keresztül számíthatunk. Ebből nyilvánvalóvá lesz, hogy az ifjúság megszólítása stratégiai kérdés. Az elmúlt másfél évtized során mintegy 200 konfirmáció történt. A konfirmálóknak gyülekezeti megjelenése viszont gyakorlatilag kimutathatatlan. Így a konfirmáció, a keresztelek azok döntő többsége számára, akik részesedni szeretnének abban, önmagában nem jelenít meg olyan értéket, amely életükre is hatással van.

Ugyanakkor azzal is szembe kell néznünk, hogy olyan évek előtt állunk, amikor a gyülekezet demográfiai adataiból adódóan lényegesen kevesebb keresztelekre és konfirmációra számíthatunk.

Az új helyzet problematikáját csak nehezíti az a helyzet, hogy alapesetben ezzel szemben a halálozások száma várhatóan növekvő tendenciát fog mutatni.

Könnyebbséget jelent viszont az, hogy a gyülekezet vasárnapi istentisztelet-látogatása kiegyenlített (5. ábra), amiből az következtethető, hogyha a későbbiekben Ménteleken is elindulnak a hétközi és egyéb istentiszteleten kívüli gyülekezeti alkalmak, a Hetényegyházhoz hasonló tapasztalatokra számíthatunk. Így a gyülekezetépítésben párhuzamosan vagy keresztezten elindított gyülekezeti programok is működtethetők, ami azért fontos, mert a lelkipásztori munka lényegesen jobban kihasználhatóvá válik, másrészt pedig orvosolhatóbbá teszi a gyülekezet területi megosztottságának nehézségét, illetve a két gyülekezet rész korábban nem túl kiegyenlített gyülekezeti életének hátrányait.

feladatvállalásnak. Ilyen fontos érték még az a hívő mag, amely megfelelő hitbeli háttérrel képes biztosítani a szolgálathoz.

3.2.1. Indikátorok

Tekintettel arra, hogy a gyülekezetépítés középpontja az istentisztelet (6. ábra), a gyülekezetépítés irányával kapcsolatos legfontosabb visszajelzések is elsődlegesen ehhez kell kötődniük. A közösségi szintek alkalmai (bibliaórák, missziói tevékenységek, közösségi programok, rétegbibliaórák stb.) koncentrikusan az istentisztelet köré szerveződnek.

Az első kör a családok egészét megszólító alkalmak. (Valójában az istentisztelet is így minősül, hiszen Hetényegyházán két már korosztályban tartunk gyermek-istentiszteletet, és az összevont csoportban több mint

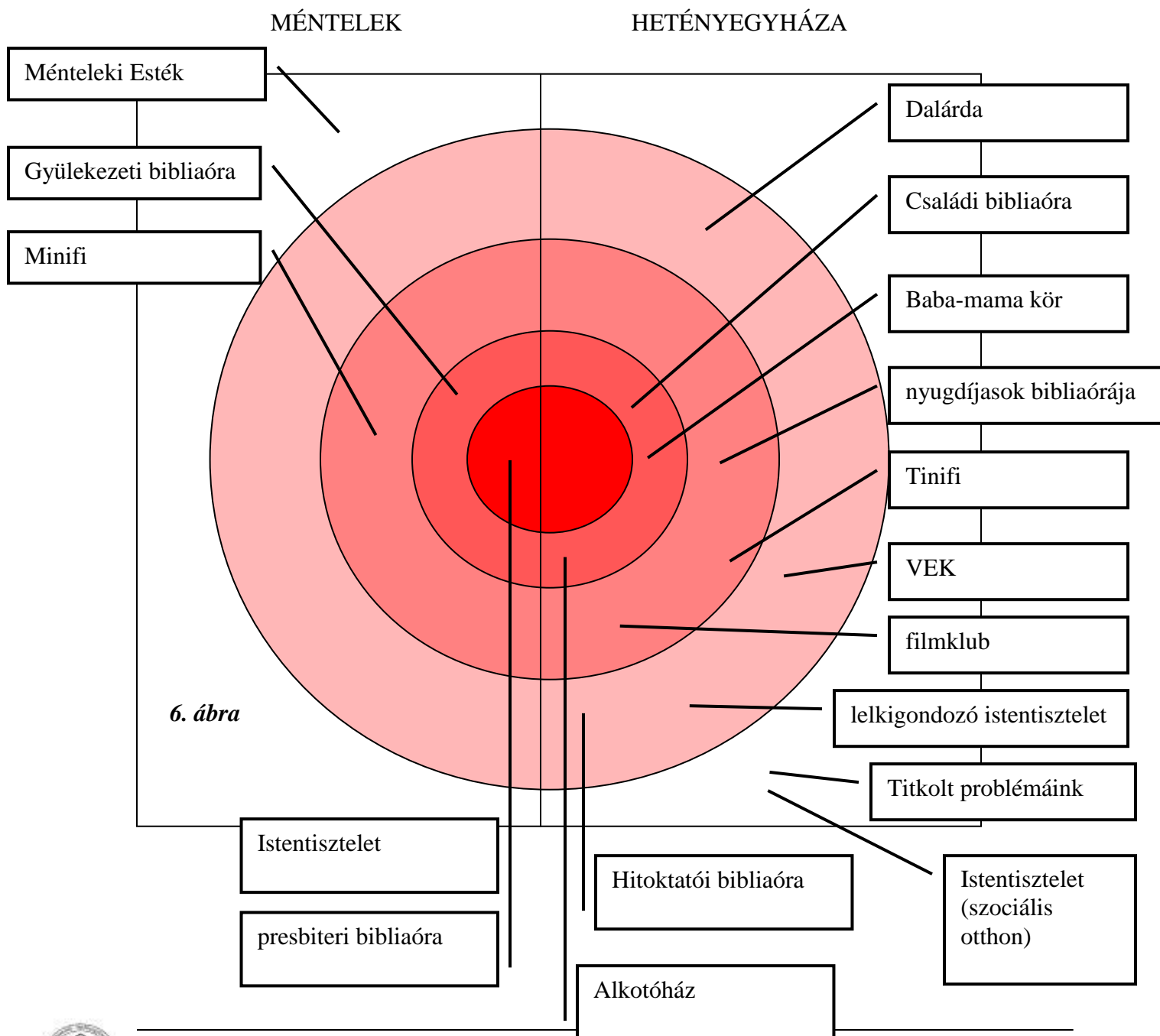

egy éve Ménteleken is elindulhatott.) A második kör a réteg-bibliaórákat fogja össze. A harmadik kör a speciális téma centrikus alkalmakat jelzi, míg vannak olyan alkalmaink is, melyek a gyülekezeten kívül lévőket hívatott megszólítani.

Ideális esetben az istentisztelet összetétele reprezentálja az egyéb alkalmakat. Éppen ezért a gyülekezetépítés irányának helyességét is elsősorban az istentiszteletekhez kötődően célszerű megállapítani.

Így fő indikátoraink:

- a vasárnapi (nem ünnepi) istentisztelet-látogatottság változása;
- az anyakönyvi adatok aránya az aktív gyülekezeti tagsághoz;
- a gyülekezet visszajelzései a gyülekezeti kérdőív alapján és egyéb módon;
- a gyülekezet vasárnapi korfája (évente 3 alkalommal);
- az istentiszteleti és azon kívüli adakozás aránya;
- kiadások és bevételek aránya-

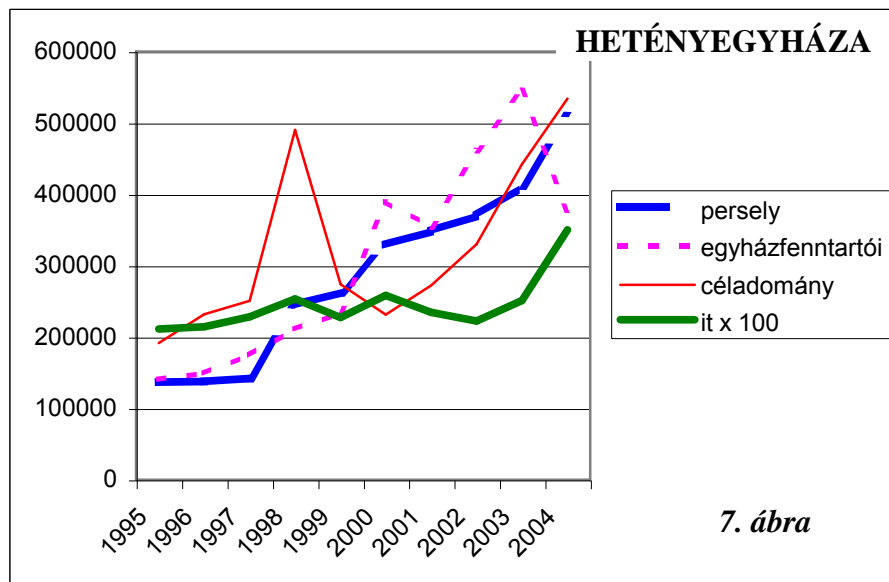
6. ábra

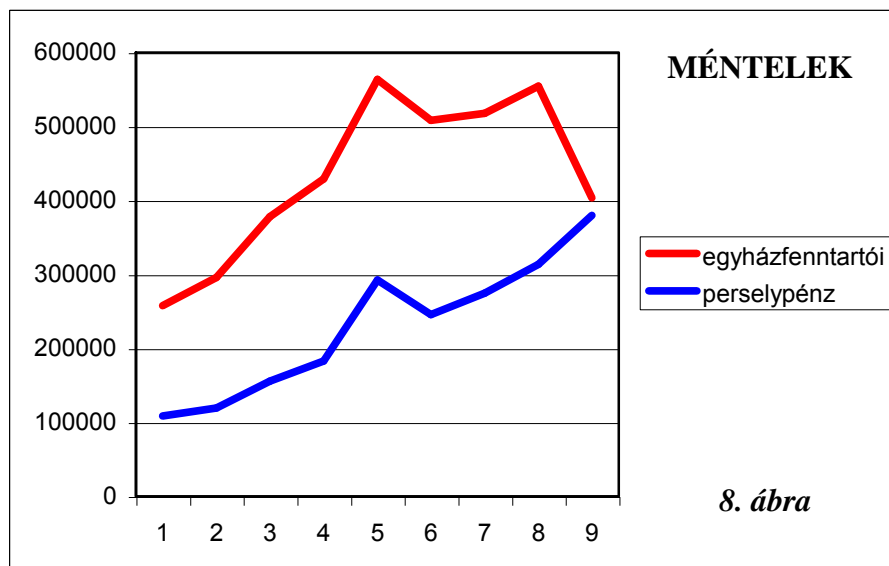
3.2.1.1. Pénzügyi adatok

Pénzügyi tekintetben a gyülekezet helyzete kettős megítélésű.

- Egyrészt azt mondhatjuk, hogy gyülekezetünk forráshiányos, azaz nagyobb kiadási oldallal rendelkezik a bevételekhez képest.¹
- Másrészt gyülekezetünk felhalmozott tartalékai jelenleg még elegendőnek bizonyulnak ahhoz, hogy ideig-óráig egyházközségünk elkerülje a pénzügyi összeomlást. Ennek fedezetét elsősorban a hetényegyházi gyülekezet rész által összeadott templomépítés adományai adják.²

7. ábra

8. ábra

szemléleti problémáit (a templomi perselypénz a látogatottsághoz viszonyítva nem éri el a 100Ft/fő összeget), a közegyháztól való segítségvárást, a pénzügyekkel kapcsolatos álszemérmet, illetve, hogy a gyülekezetben nem tudatosult, hogy a fűtés, világítás, személyi jellegű kiadások, üzemanyagköltség stb. fedezése a gyülekezet bevételeiből lehetséges.

¹ E tekintetben jelentősebb költséget jelentett a lelkipásztor javadalomrendezése, új személyi jellegű kifizetések (pl. kántor), a parókia fenntartásának költségei stb., amelyek nem állnak arányban a megtakarításokkal (pl. üzemanyag-fogyasztás stb.).

² Ennek a helyzetnek fenntartása etikailag is megkérdőjelezhető, hiszen az adakozók nem e célra fizették be adományaikat, másrészt a nagyobb és elkülönített istentiszteleti helyiség egyre sürgetőbb feladattá válik Hetényegyházán, a gyülekezeti helyiség kialakítása Ménteleken, nem beszélve a későbbiekben kulcsfontosságú parókia megépítéséről.

A pénzügyi mutatók néhány fontos jelenségre hívják fel a figyelmet.

1. Láthatjuk, hogy a 90-es évek végén minőségi változás történik a gyülekezetben. Az istentisztelet-látogatottság számához képest arányaiban legalábbis jelentős növekedést láthatunk a bevételi oldalon. Ez időben több olyan család került a gyülekezetbe, amelyfontosnak tekintette az adakozást.
2. Az egyházközség pénzügyi mutatói folyamatában lassan növekvő tendenciát mutatnak a bevételi oldalon. (Az kérdés, hogy ez mennyire jelent inflációkövető növekedést, de ha ez kimondható is lenne, akkor is passzívumot jelent a gyülekezet gazdálkodásában.)
3. Azon intézkedéseink egyike, amely a gyülekezeti élet kereteit kívánta tisztázni, átláthatóbbá tenni, nem hozta meg a kívánt hatást. E tekintetben prioritást élvezett az egyházfenntartói járulék, mint a gyülekezet – akkor – egyedüli tervezhető forrása. Ehhez rendeltén rendeztük a választói névjegyzéket: a családok helyett csak egyének kerültek bele. Így került megállapításra a 2.600 Ft/fő járulék összege. Ugyanakkor a bevétel messze elmaradt attól, ami lehetett volna, mindkét gyülekezetben több évvel visszaesett a befizetések összege. Ez azt jelezheti, hogy a gyülekezet ebbéli teherbíró képessége lényegesen nagyobb, és a meg nem határozott összegű befizetések nagyobb adakozókészséget jelenítettek meg. Vélhetően a gyülekezet számára nem világos a legtöbbször már funkciójukat veszített adakozási formák közötti különbség, így ez az adakozókedv nem vagy csak részben jelent meg más formákban.
4. A ménteleki gyülekezet 2005. évi perselypénzei nominálisan meghaladták a hetényegyházit. Ez két okra vezethető vissza:
 - a. a ménteleki gyülekezetben az istentiszteleti látogatottság megsokszorozódott,
 - b. a hetényegyházi vasárnapi növekedést nem követte arányosan a perselybevételek arányos növekedése,

Ennek okát vélhetően a településszerkezeti különbségekben kereshetjük. A kisebb gyülekezetrészek életében az egyház jelenléte nagyobb fontossággal jelenik meg, mint Hetényegyházán. Így a gyülekezetért meghozott áldozatok ma már nemcsak arányaiban, hanem olykor számszerűsítve is meghaladják a Hetényegyházán tapasztalhatót.

(Ménteleken nem számolták az istentiszteletre járók számát, így erről visszamenőleges adataink nincsenek, de az elmondások alapján e tekintetben tapasztalható a stabilitás és a növekedés. Ma már ha el nem is éri, de olykor megközelíti a Hetényegyházi vasárnapi létszámot!)

3.2.1. Következtetések

Stratégiai kérdés, hogy sikerül-e megtalálni azt a formát, amely lehetővé teszi azt, hogy a fiatalok számára átadhassuk az evangélium ránk bízott üzenetét, és vonzóvá tessük a gyülekezeti életet. Ellenkező esetben egyházközségünk néhány éven belül olyan visszafordíthatatlannak tűnő előregezésnek lesz áldozata, amely a gyülekezeti élet fenntarthatóságát a későbbiekben kétségessé teszi.

Örvendetes a fiatalok megjelenése a gyülekezetben, de ez jelenleg még nem jelent olyan bázist, amely kompenzálhatná a leginkább áldozatot vállaló idősebb testvérek természetes elmenetelét.

Ehhez szükséges megerősíteni a gyülekezeti élet vonzerejét, a keresztelés és a konfirmáció súlyát (amelynek elértéktelenedése szoros összefüggésben van a gyakorlat válságával, és az egyháztagság kérdésének tisztázatlanságával), valamint megteremteni a fiatalok számára is értelmezhető gyülekezeti formákat. Ennek előfeltételeként fogalmazható meg az, hogy gyülekezetünk szemléletmódja átalakulhasson, és az egyének helyett a családokban gondolkozunk, amely nemcsak biblikusabb is, de feltétele a mintaadásnak is.

4. A GYÜLEKEZETÉPÍTÉSI STRATÉGIA CÉLJAI

4.1. Általános cél (vízió)

4 „K”

KERESZTYÉNSÉG

Olyan gyülekezetben szeretnénk élni, amely a Magyarországi Református Egyház tagja, közösségi élete evangéliumi alapokon nyugszik, és amelyet a gyülekezeti tagok őszinte és folyamatosan épülő hittel, mélyülő ismeretekkel, és az egyházi élet lelki és anyagi terheit hordozva közös szolgálatként építenek.

KÖZÖSSÉG

Gyülekezetünk tagjainak számára a család után az egyik legfontosabb kötelék a gyülekezetben kialakuló közösségi élet, amelyben a kicsinyektől a legidősebbekig mindenki a neki megfelelő módon talál helyet.

KAPCSOLAT

Ebben a gyülekezetben kiemelkedő szerepe van a kapcsolatoknak. Törekvésünk az, hogy Jézus Krisztussal való közösségünket és az egymással való kapcsolatainkat hitelesen, őszintén és hűségesen élhessük meg egyházközségünk falain belül. Gyülekezeti kapcsolataink abban segítenek bennünket, hogy egyházi és nem egyházi életünkben, társadalmi kapcsolatainkban, testileg, lelkileg és hitünkben jól érezzük magunkat.

KÜLDETÉS

Gyülekezet településén küldetése tudatában van, ezért külső kapcsolatokat is ápol, és igyekszik só és kovász lenni Méntelek és Hetényegyháza, valamint Kecskemét életében. Ezért partnerként lép fel a település gondolkodásmódjának alakítói mellett, és világítva tölti be az egyház küldetését abban is, hogy előre mutatva, az Isteni törvényét szem előtt tartva él abban a világban, amit úgy szeretett Isten, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

4.2. A gyülekezet küldetése (misszió)

A Méntelek-Hetényegyháza Református Társegyházközség Istentől kapott küldetését abban ismerte fel, hogy a településen lakó családok előtt felmutassa és érthetővé tegye a keresztyénségben rejlő értékeket, vonzóvá és befogadhatóvá tegye a fiatalok számára a gyülekezeti életet, valamint elvigye és megfoghatóvá tegye a Jézus Krisztusról szóló örömhírt az idősök előtt.

4.3. Fő célok (tervezett)

1. A társegyházközség két önálló egyházközségként működjön.
2. A gyülekezet képessé váljon megszólítani a családokat, rajtuk keresztül a településen élőket.
3. Váljon gyermekszerűvé és a fiatalok számára is vonzóvá a gyülekezeti élet.
4. A gyülekezet szervezze meg az idősebbek felkeresését és látogatását.
5. Egyházközségünk tagjainak református önazonossága erősödjön meg.
6. Kerüljenek megfogalmazásra és kialakításra olyan missziói tevékenységek, amelyek valóban hatékonyan képesek megszólítani a gyülekezettől távol élőket.
7. A presbitérium szolgálatában és elkötelezettségében erősödjön meg.

4.3.1. Rövid, közép- és hosszú távú célok

CÉLKITŰZÉS	IDŐZÍTÉS	CÉLOK	MEGVALÓSULÁS
I. A társegyházközség kettő önálló egyházközségként működjön.	HOSSZÚ TÁV	Mindkét gyülekezet rendelkezik annyi saját forrással, ami a személyi és tárgyi kiadások fedezésére elegendő	A pénzügyi mutatók szerint a gyülekezet adakozásából kifizethető a lelkipásztori minimálbérnél valamivel nagyobb készpénzjavadalom, és a rezsiktg.
	KÖZÉPTÁV	Mindkét gyülekezet képes megoldani az istentiszteleti alkalmakat és a lelkipásztor lakhatásának biztosítását	Megfelelő istentiszteleti helyiségek és parókia rendelkezésre áll
		A gyülekezet saját erőforrásaiból előteremti azokat a pénzügyi eszközöket, amelyek feltétlenül szükségesek.	Rendelkezésre áll annyi adomány, amely lehetővé teszi az ingatlanproblémák rendezését külső és belső erőforrások felhasználásával.
	RÖVID TÁV	A gyülekezet adakozása növekvő tendenciát mutat.	A pénzügyi mutatók egyértelmű növekedést mutatnak.
		Újfajta egyéni vállalásokon alapuló adakozási rendszer bevezetése	Az egyéni vállalások év végén legalább 80%-ban teljesülnek
		Megerősödik a gyülekezeten belüli egyéni felelősség	A gyülekezet vasárnapi létszámához képest a vasárnapi istentiszteletek bevételeinek aránya növekszik.

CÉLKITŰZÉS	IDŐZÍTÉS	CÉLOK	MEGVALÓSULÁS
II. A gyülekezet képessé váljon megszólítani a családokat, rajtuk keresztül a településen élőket.	HOSSZÚ TÁV	Az érdeklődőket úgy sikerül megszólítani, hogy az istentiszteletre többségében egész családok jönnek el	A gyülekezet vasárnapi istentiszteletre járó tagjainak átlagéletkora csökken. Indikátor: a rendszeresen végzett „korfa” vizsgálat az átlagéletkor csökkenését mutatja
		Az istentiszteleti helyiségek alkalmassá válnak a két csoportban történő gyermek-istentisztelet tartására, amelyek figyelembe veszik a családok különböző tagjainak igényeit (pl. szoptatós kismamák, idős betegebb emberek).	A családok igénybe veszik a helyiségeket.
	KÖZÉPTÁV	A gyülekezet intézkedéseiben elsőbbséget élvez a családok egészségének megszólítása, érdekeinek figyelembe vétele.	A presbiteri határozatok meghozatalában általánossá válik a családok szempontjának érvényesítése.
		A családbarát programok általános megismertetése a település lakóival.	A kommunikációs terv megvalósítása
		Családbarát programok szervezése (pl. védett játszótér létesítése, baba-mama kör létesítése)	Programok folyamatos működése
		Rendszeres családi programok szervezése a gyülekezetben	Programok folyamatos működése
		A marginalizálódott családok részére egyéni igények szerint megfogalmazott diakóniai feladatok elvégzése.	Folyamatos átgondolt hosszú távú diakóniai szolgálat végzése
		A presbiterok feladatuk végzéséhez saját hatáskörben felhasználható keretösszeget kapnak.	Presbiteri határozatban megállapított keretösszeggel való elszámolás.
	RÖVID TÁV	A „területi presbiterok” figyelnek az elmaradó és újonnan érkező családokra.	Az elmaradó családok megkeresése, megszólítása
		A presbiterok egy-egy körzetért felelnek, amelyben számon tartják a gyülekezethez tartozó családokat.	Körzetek kialakítása, felelősök megjelölése.
		A presbitérium területi elven történő átalakítása	A presbitérium átalakításáról szóló presbiteri határozat.
		A gyülekezet tagjainak, családjainak térképen történő megjelölése, valamint a gyülekezet területének felosztása.	A gyülekezet tagjainak, családjainak térképen történő megjelölése, valamint a gyülekezet területének felosztása.

CÉLKITŰZÉS	IDŐZÍTÉS	CÉLOK	MEGVALÓSULÁS
III. Váljon gyermekszerűvé és a fiatalok számára is vonzóvá a gyülekezeti élet.	HOSSZÚ TÁV	A gyermekek és a fiatalok nagyobb számban jelennek meg az istentiszteleteken és a gyülekezeti alkalmakon.	A gyülekezet átlagéletkora az istentiszteleteken végzett rendszeres korfa vizsgálatokkal kimutathatóan csökken.
	KÖZÉPTÁV	A gyermekek és a fiatalok érdeklődnek a gyülekezeti élet iránt.	Az ifjúsági alkalmak és rendezvények látogatottsága növekszik.
		Minőségi, magas színvonalú gyermek és ifjúsági alkalmak programok kerülnek megszervezésre.	Az újszerű gyermek- és ifjúsági programokon sikerül olyan gyermekeket és fiatalokat is megszólítani, akik eddig még nem kerültek közel gyülekezetünkhöz.
	RÖVID TÁV	A gyülekezet vonzó és felkészült munkatársakkal rendelkezik.	A kitűzött feladatok ellátáshoz szükséges létszámban vannak jelen olyan gyülekezeti vagy gyülekezeten kívüli hitben elkötelezett munkatársak, akik képesek ellátni a feladatokat.
		Munkatársak keresése és képzése.	Meglévő tematika alapján az ifjúsági misszió munkatársai elvégzik a gyülekezet által szervezett képzést.

CÉLKITŰZÉS	IDŐZÍTÉS	CÉLOK	MEGVALÓSULÁS
IV. A gyülekezet szervezze meg az idősebbek felkeresését és látogatását	HOSSZÚ TÁV	Minden ezt igénylő idős emberrel a gyülekezet munkatársai rendszeres kapcsolatot tartanak.	Az igények és lehetőségek szerint összhangjában meghatározott rendszerességű találkozási lehetőség áll rendelkezésre az idősebbek számára.
	KÖZÉPTÁV	Visszajelzések érkeznek az idősebbek részéről a kapcsolattartás igényére vonatkozólag.	Kidolgozásra kerül annak a módja, hogy miként lehet tapintatosan és nem nyomást gyakorolva visszajelzéseket kérni a kapcsolattartásra vonatkozólag. A visszajelzések összegyűjtésre és értékelésre kerülnek.
		A látókörünkbe kerülő időseknek megtörténik az első kapcsolatfelvétel.	Minden érintett legalább egyszer meglátogatásra kerül, és lehetőséget kap a visszajelzésre.
	RÖVID TÁV	Működnek az idősebbeket megszólító programok.	A régebbi és újabb programok megerősödnek, elindulnak.
		Erre kiképzett munkatársi csoport működik.	A munkatársi csoport kialakított rendszer szerint tevékenykedik.
		Munkatársak keresése és képzése.	Meghatározott szempontok alapján megtörténik a munkatársak keresése és kiképzése.

CÉLKITŰZÉS	IDŐZÍTÉS	CÉLOK	MEGVALÓSULÁS
V. Egyházközségünk tagjainak református önazonossága erősödjön meg.	HOSSZÚ TÁV	Gyülekezetünk döntő többsége különbséget tud tenni református és nem református tanítás között.	A gyülekezeti bibliaórákon, beszélgetésekben megjelenik a bibliaismereten és a hitvallások ismeretén alapuló érvelés.
		A gyülekezet megismeri és elfogadja a református tanításokat.	A gyülekezet többsége tulajdonában van Biblia, HK és II. HH.
	KÖZÉPTÁV	A gyülekezet természetes módon olvassa és használja a Bibliát.	A templomi gyülekezet többsége Bibliával a kezében jön istentiszteletre.
		Az alkalmak szerves részévé válik a bibliaolvasás mellett a Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás olvasása is	Az istentiszteleteken felolvasásra kerülnek hitvallási irataink tanításai.
	RÖVID TÁV	A gyülekezet megismerkedik a Biblia és a hitvallási iratok tanításával.	A gyülekezeti alkalmak tanítói része hangsúlyt helyez ezek előtérbe állítására.
		A gyülekezetben kialakul az érdeklődés a hitvallási iratokkal kapcsolatban.	Népszerűsítő alkalmak szervezése (pl. sorozat a Szószólóban).

CÉL	IDŐZÍTÉS	CÉLOK	MEGVALÓSULÁS
VI. Kerüljenek megfogalmazásra és kialakításra olyan missziói tevékenységek, amelyek valóban hatékonyan képesek megszólítani a gyülekezettől távol élőket.	HOSSZÚ TÁV	A gyülekezetben rendszeresen nagy számban vannak jelen olyan személyek, akik korábban semmilyen vagy csak nagyon felszínes kapcsolatot nem tartottak közösségünkkel.	A gyülekezetben megjelennek a felnőtt keresztelesek, felnőtt konfirmációk, növekszik a gyülekezet létszáma és a választói névjegyzék száma.
		A település nem református lakosságának egy része azonosul célkitűzéseinkkel.	Olyan folyamatokat indít el, vállal fel, amely a nem hívők számára fontos.
		A település nem református lakossága megismeri a gyülekezet értékeit és céljait.	A gyülekezet élete a helyi médiumokban megjelenik, az embereket foglalkoztató közérdekű feladatokat vállal fel.
	KÖZÉPTÁV	A településen lakókhöz eljutnak azok a kommunikációs eszközök, amelyek a legfontosabb információkat közlik	A kiválasztott célcsoporthoz eljut a legfontosabbnak tartott információk többsége.
		A gyülekezetben kialakul a hívogatásnak az a módja, amely a nem keresztyén emberek számára is elfogadható.	Kidolgozásra kerül olyan kommunikációs módszer, amely vonzó a helybeliek számára.
	RÖVID TÁV	Missziói alkalmak és programok indulnak a gyülekezetben.	Klasszikus missziói programok indulnak a gyülekezetben.
		A gyülekezet érzékennyé válik a misszió végzése iránt.	A gyülekezet megértette és elfogadta, mit jelent a misszió gyülekezeti felvállalása.
		A gyülekezet megtalálta és kiképezte munkatársait.	Megfelelő számú munkatársi csoport áll készen a szolgálatra

CÉL	IDŐZÍTÉS	CÉLOK	MEGVALÓSULÁS
VII. A presbitérium és a munkatársi kör szolgálatában és elkötelezettségében erősödjön meg.	HOSSZÚ TÁV	A presbitérium és a munkatársi kör önálló szolgálatvégzéssel, saját költségvetéssel teljes egészében ellátja a Bibliában és a törvényben ráruházott feladatokat.	A presbiterek és a munkatársi kör saját tevékenységi kör alapján a költségvetési soroknak megfelelő keretből önálló vagy – a tevékenységi körből adódóan – a lelkipásztor, illetve gondnok felügyelete alatt végzik vállalt feladatukat
		A gyülekezet előtt világos mi a presbiterek és a munkatársi kör feladata, és ha szükséges, az ehhez szükséges költségeket a gyülekezet biztosítja.	A gyülekezet tagjai tudják, szükség esetén kihez kell fordulniuk, ismerik a presbiterek feladatait és munkáját, valamint a presbiterválasztás alkalmával ez az ismeret meghatározóvá válik.

KÖZÉPTÁV	A gyülekezet és a presbiterek kapcsolata erősödik.	Olyan alkalmak kerülnek kialakításra, melyeken a presbiterek szolgálatuk kapcsán személyes(ebb) kapcsolatba kerülnek a gyülekezet tagjaival
	A presbitérium és a munkatársi kör felelősséget vállal és elől jár a gyülekezet terheinek hordozásában.	Az előljárók tehervállalása látható a gyülekezet előtt
RÖVID TÁV	Tisztázódnak a presbitérium tagjainak feladatai, felelősségei, kompetenciahatásai.	A szolgálatvállalások a szükségletek, lehetőségek és adottságok figyelembevételével szerveződik.
	Tisztázódik, hol egészíti ki, és hol válik el a presbitérium és a lekipásztor szolgálata	A presbiterek, munkatársak, valamint a lekipásztor tevékenységi leírás alapján végzik szolgálatukat.
	Megtörténik a presbitérium szolgálatának legszükségesebb átalakítása.	Konkrétta válik a gondok, a lekipásztor és a presbiterek általános feladatai, a presbitérium valamint a jogszabályalkotás gyülekezeti szabályrendje, a pénzügyi rendtartás, a gyülekezet területi elvű szervezése, a gyülekezetépítési koncepció, valamint az összes olyan a MRE törvényei által nem szabályozott vagy nem jól szabályozott terület, amely tisztázása a gyülekezetépítés szempontjából nélkülözhetetlen
	Felmérésre kerül, mi az, ami a presbitérium munkájának gyengeségeit, tisztázatlanságait jelenti, amely mindenképpen változtatásra szorul.	A presbitérium áttekinti eddigi feladatait, összeveti a szükséges teendőkkkel, és megjelöli azokat a területeket, amelyeket szerinte változtatni kellene.

5. A MISSZIÓI MUNKATERV FELÉPÍTÉSE

SZÖVEGES RÉSZ

1. *A gyülekezetépítési stratégia folyamatának értékelése*
 - a. Milyen szakasza zárult le, illetve következik a stratégiának?
 - b. A korábban elképzelt ütemben és irányban halad-e a gyülekezetépítés folyamata?
 - c. A meghatározott indikátorok (mutató számok) alátámasztják-e a stratégiában megfogalmazott előfeltevéseket?
 - d. Szükséges-e módosítani a stratégia irányvonalain?

2. *Az elmúlt évi munkaterv megvalósulásának értékelése*
 - a. Összegző értékelés az elmúlt évről különös tekintettel a gyülekezet hosszú távú folyamataira
 - b. A tervezett programok megvalósulásának értékelése
 - c. A meghiúsult alkalmak indoklása
 - d. Önálló munkaágak szöveges értékelése (pl. Diakóniai Bizottság, Pénzügyi Bizottság stb.)
 - e. Egyéb események, örömök és problémák megfogalmazása
 - f. Következtetések
 - g. Az elmúlt év tapasztalatainak hasznosítása a következő missziói évben

3. *A következő évi munkaterv célkitűzéseinek és feladatainak megfogalmazása*
 - a. A következő év illeszkedési pontjai a gyülekezetépítés hosszú távú folyamatában
 - b. A következő missziói év legfontosabb célkitűzése
 - c. Azoknak a külső és belső akadályoknak, erőforrásoknak értékelő felsorakoztatása, amely hatással lehet a missziói munkaterv megvalósítására
 - d. A korábban megkezdett folyamatok, programok továbbvitele
 - e. Újonnan kezdődő folyamatok, programok megfogalmazása, indoklása

4. *Részletes és konkrét munkaterv*

	Gyülekezeti program megnevezése	Időpont	Felelős	Szükségletek	Megvalósulás feltétele
1.					

6. A LEGGYAKORIBB KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

1. Van-e garancia arra, hogy a megfogalmazott feladatokat képes lesz gyülekezetünk megvalósítani, és a megvalósított feladatok gyülekezetünk megerősödését eredményezik?

Sajnos nincs. Egyházunkban rendkívül sok kisgyülekezet kerül vagy került már hasonló helyzetbe, de valójában nem láttuk azokat a modelleket, amelyek az elmúlt időszakban eredményesen segítettek volna ezeket a közösségeket. Így olyan kitaposatlan útra kell lépniünk, amelyben bizonyára számtalan bizonytalansággal kell majd találkozni.

Ha garanciákat keresünk, azt talán a közös összefogásban és a közösség kontrolljában kell meglátnunk az egyéni döntések gyakorlatával szemben. Így egyik fő célunk az volt, hogy mindenki kisebb mennyiségű – számára felvállalható – szolgálattal járulhasson hozzá a gyülekezet építéséhez. Ennek eredményeképpen azt várjuk, hogy sok feladatot tudunk úgy elvégezni, hogy senki nem azt éli meg, hogy a kiégés fenyegeti, másrészt valaki kiesése nem okoz visszafordíthatatlan folyamatokat sem.

A stratégiakészítés általunk választott módszere épp azt a célt szolgálja, hogy gyülekezetünkben nem az irányok határozzák meg a célokat, hanem fordítva: olyan irányokat válasszunk, amely egy célban összpontosul. Ez a szemlélet sajnos valóban idegen egyházunk szervezeti kultúrájától, de azt reméljük, ez nem lesz akadálya annak, hogy megvalósítható legyen. Azt reméljük, hogy megfelelően átgondolt kommunikációval mind több gyülekezeti tagunk vonható be a gyülekezetépítés kisebb nagyobb feladatába, és ez mind a feladatmegvalósítást mind a gyülekezet megerősödését egyaránt eredményezheti.

2. Vajon nem túlzottan az emberi szándék jelenik meg egy ilyen típusú gyülekezetépítési programban?

Egyrészt azt kell mondanunk, hogy munkánkban jelenleg csak az emberi szándékot lehet számon kérni, hiszen Istennek nem közvetlen kijelentésén alapult az a közös összefogás, amelynek eredménye a stratégia lett, hanem az a várható jövőkép, amely egyházközségünk működési ellehetetlenedését jelentette meg számunkra. Abban a reményben kezdtünk neki a több mint egyéves munkának, hogy olyan utakat találunk, amely azonos vagy hasonló ahhoz az isteni szándékhoz, amely Urunk részéről megfogalmazódik.

Másrészt azonban azzal is szembesültünk, hogy akármilyen utat választottunk volna, valamennyiben ugyanezzel a dilemmával szembesülnénk, hiszen nincs olyan örökérvényű általános útmutatás a Szentírásban, amely biztos kapaszkodókat adna abban, hogy megváltozott társadalmi helyzetünkben hogyan kell kezelni az egyház szervezetének krízisét Ménteleken és Hetényegyházán.

Az, hogy egy-egy választott úton mennyire sikerült megtalálni azt az irányt, amely a megmaradáshoz és a növekedéshez vezet, azt minden esetben a jövő igazolja vagy cáfolja. A stratégia ötletének felvetője és kidolgozója abban a reményben láttak munkához, hogy a gyülekezet jövőjében felismerhető válsághelyzetet ilyen módon lehetséges kezelni vagy legalábbis befolyásolni, és hogy elképzelésünk nem áll szemben azzal a kinyilatkoztatással, amely rendelkezésünkre áll.

3. Ha Isten tervében szerepel ez a gyülekezet, akkor nem Isten Szentlelke végzi-e el ezt a feladatot?

Stratégiánkban tudatosan különbséget kívánunk tenni Isten országának valósága és az egyház megjelenési formája, formái között. Ménteleken és Hetényegyházán hitünk és reményünk szerint mindig lesz egyház abban az értelemben, mindig lesznek hitben járó emberek, de az, hogy lesz egyház, nem jelenti feltétlenül azt, hogy lesz egyházközség is! Így a hit megélésének fontos, de nem nélkülözhetetlen része a Méntelek-Hetényegyháza Református Társegyházközség, ugyanis a Krisztusban hívő emberek nem egyházközségünkhöz térnek meg, hanem Jézus Krisztushoz. Isten képes megszólítani azokat, akiket akar a környező református gyülekezetekben, más krisztuskövető egyházakban, sőt szabad arra is, hogy minden vallásos kötődéstől függetlenül kiválasszon és elhívjon embereket. Jézust egyáltalán nem köti az, hogy van-e egyházközség településünk területén vagy nincs. Így tehát elképzelhető az is, hogy a közelmúltban megszűnt egyházközségek nem azért zárták be kapuikat, mert Istennek nem lett volna terve azzal.

Gyülekezetünk látásunk és meggyőződésünk szerint fontos az Ő számára, de annak jövőjére vonatkozó számos döntést és felelősséget ránk ruházott. Ebben az értelemben Urunk valóban munkatársaiként akar tekinteni bennünket. A kérdés mögött az érezhető, hogy felelősségünket akarjuk levetközni, az előttünk

ismertté vált krízishelyzetben nem merjük a szükséges és elégséges döntéseket meghozni.

Összegezve tehát azt mondhatjuk, hogy egyrészt úgy tartjuk, Urunk számára fontos gyülekezetünk jövője (amivel kapcsolatban számos esetben megerősített minket), de ez nem jelenti azt, hogy önmagát száradni ítélő fügefaként nem hagy elpusztulni minket, ha jövőnkéről mi magunk is lemondunk.

4. Amikor 10-15 éves elképzelésekről beszélünk, nem akarjuk-e megkötni akaratlanul is Isten kezét?

Nem, éppen ellenkezőleg. Gyülekezetünk életében csak akkor leszünk képesek arra, hogy értékeljük az elmúlt időszakban történeteket, ha van mihez képest értékelünk. Amennyiben a gyülekezet építésének irányát nem vagyunk képesek legalább a magunk számára megfogalmazni, úgy gyülekezetünk sodródni fog az eseményekkel. Mi úgy ítéljük meg, hogy a sodródás nem azonos az isteni vezetéssel, és a tudatos építkezés nem azonos az isteni akarat elutasításával. A céltudatosság (azaz a döntések felelős és koncepciózus meghatározása) esetünkben épp arra ad lehetőséget, hogy idővel esetleg azt mondhassuk, hogy rossz irányban haladunk, szükséges felülvizsgálni döntéseinket. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha tudjuk, mi az irány. A kérdésben megfogalmazott félelem épp akkor indokolt, ha sodródásunk következtében nincs módunk arra, hogy irányt változtassunk.

Mind az evangéliumok, mind az apostoli levelek arról tanúskodnak, hogy a számvetés, tervezés, a helyes módszerek kiválasztása elengedhetetlen részét képezi az újszövetségi gyülekezeti modellnek.

Így a kérdés valójában nem az, hogy tudatos a gyülekezetépítéssel kiveszünk-e a döntést Isten kezéből, hanem hogy képesek vagyunk-e arra, hogy az általunk megfogalmazottak többségét Istentől elkért gondolatok alapján fogalmazzuk meg, és a változtatások kontrollja is ugyanígy alakuljon. Ennek zálogát abban látjuk, hogy mind a stratégia kidolgozása mind annak megvalósítása presbiteriánus módon (azaz nem a lelkipásztor központi szereplésével) a gyülekezet vezető testületének és elhívott munkatársainak kontrolljával történik.

5. Nem lenne-e célszerűbb az egyházközség szervezeti élete helyett a tanításra és a gyülekezet lelki erősítésére helyezni a hangsúlyt?

Egyrészt a kettő nem zárja ki egymást. A stratégia célja nem az, hogy a tanítást vagy a lelki élet erősítését kiváltsa. Ugyanakkor mindennapos tapasztalat az, hogy a legjobb szándékú kezdeményezések is a rossz szervezeti keretek hatására ellobbannak, és még a legmegalapozottabb építő szándék is rombolóvá válhat. Úgy ítéljük meg, hogy rengeteg egyházon belüli konfliktus pusztán a szervezeti keretek rendezésével megoldható, és a gyülekezet belső erőforrásai megtöbbszörözhetők (pl. azzal, hogy a párhuzamosságokat kiszűrjük, vagy egy irányban becsatornázzuk).

Azokat a kezdeményezéseket, amelyek az ilyen típusú kérdéseket hitelvi alapon kívánták megoldani, nem tartjuk célravezetőnek, merthogy a kérdés eredetét nem látjuk indokoltnak hitvallási alapon megközelíteni. (Attól nem látjuk biztosítottnak a gyülekezet jövőjét, hogy pl. kötelezővé tesszük a biatorbágyi hitmélítő heteket, vagy tiltjuk azt.) Önmagában a református egyházunkon belüli kegyesség (irányzat) kérdése csak közvetve eredményezi a gyülekezet megerősödését vagy gyengülését.

A hitelvi kérdések túlzott hangsúlyozása inkább azokat a – szempontunkból lényegtelen – különbségeket erősíti fel, ami a gyülekezet széttagolásához járul hozzá, nem pedig az összetartozás-élmény megerősödéséhez.

Célunk az, hogy olyan gyülekezet kereteket biztosítsunk, amelyben sokféle biblikus és református lelki alkalom is helyet találhat, amely a maga sokszínűségével és erőforrásaival hozzájárul a gyülekezet erősödéséhez, növekedéséhez.

6. A presbitérium területi elvű átalakítása nem eredményezi-e a lelkipásztor eltávolodását a gyülekezet tagjaitól?

Több okból nem. Egyrészt a területi elvű presbiteri szisztéma épp ahhoz járul hozzá, hogy a gyülekezetet által számon tartott, a gyülekezethez közel került embereket minél eredményesebben számon tarthassa, megszólíthassa, segíthesse. Ugyanakkor azt mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy az embereknek nem a lelkipásztorhoz kell közeledniük, hanem Istenhez. Ilyen módon a lelkészhez való közelség távolság másodlagos kérdés még akkor is, ha neki adott esetben meghatározó szerepe lehet ebben. Figyelembe kell

venni azt is, hogy a lelkipásztori szolgálattal kapcsolatban különféle igények fogalmazódnak meg, amelyek egy része elutasítandó (ilyen pl. az, ha valaki az egyházfenntartói járulék fejében elvárja, hogy évi egy-két alkalommal a lelkész látogassa meg), más része nem biblikus, de nem feltétlenül jelent akadályt (ilyen pl. az a gondolat, hogy más az, ha a lelkipásztor látogat meg minket), és van olyan igény, amely mindenképpen kielégítendő (pl. ha a lelkipásztor képes a krízisbe jutottakon segíteni, és ennek eszköze a családlátogatás). Megítélésünk szerint a családlátogatás nem önmagáért való szolgálati terület, tehát nem cél, hanem eszköz arra, hogy az embereket megszólíthassuk, aminek az az értelme, hogy hitükben megerősödhessenek. Ha ez más módon jobban elérhető, akkor más eszközöket (módszereket) kell választani. Ha ez a megfelelő megoldás, ezt az utat kell járni.

A presbitérium területi elvű átalakítása épp abban segít bennünket, hogy gyülekezetünk sokkal több családdal tudjon kapcsolatot tartani, mintha azt csak egy személy (a lelkipásztor) végezné, és a lelkipásztor viszont mindenképpen eljusson oda, ahol ez indokolt. Így a várható eredmény épp fordított, intézkedésünk pont azt eredményezheti, hogy a lelkipásztor több személyhez juthat el, mint a megszokott hagyomány szerint.

7. A stratégiában megjelenített pesszimista jövőkép nem fogja-e vissza a gyülekezet teljesítőképességét?

A felvázolt jövőkép sajnos nem pesszimista. Azt fejezi ki, hogy ha mindent úgy teszünk, mint ahogy eddig történt, akkor a gyülekezet korfáját (átlagéletkorét), bevételeit, illetve istentiszteleti látogatottságát tekintve néhány év múlva olyan módon öregedik el közösségünk, hogy az végleg képtelen lesz magát fenntartani. Ennek egyik fő okát abban látjuk, hogy nem sikerült megszólítani a konfirmáció utáni fiatalokat és a családok egészét. Ez viszonylag egyszerűen kiszámítható prognózis.

A jövőkép által előidézett feszültség két irányban hathat: egyrészt valódi veszély lehet, hogy egyeseket kiábrándulttá tesz, de azt gondolom, jelenleg a folyamat még nem visszafordíthatatlan, és aki felelőséggel tekint gyülekezetünk jövőjére, azt ez a felismerés inkább inspirálja, mintsem visszafogná.

Azt pedig teljesen elfogadhatatlannak tartjuk, hogy egy a gyülekezetünk jövőjét alapvetően meghatározó felismerést, tényt ne közöljünk a gyülekezettel.

8. A missziói istentiszteletek, programok nem eredményezhetik-e a gyülekezet botránkozását és eltávolodását?

Az valóban hordoz veszélyforrást, hogy egy gyülekezet újfajta missziói szolgálatot kezd, ugyanakkor keresztyén gyülekezet nem létezhet gyülekezeti misszió nélkül. A gyülekezet által végzett misszió nem azonos a gyülekezeti tagok ad hoc missziói tevékenységével.

A megfelelő irányok, utak, formák és célcsoportok megtalálása valóban hosszabb előkészületet igényel, és való igaz, előfordulhat, hogy lesznek, akik nehezen tudnak azonosulni egy missziói beállítottságú gyülekezet arculatával. Ugyanakkor a minőségi missziói tevékenység létkérdés a számunkra, hiszen gyülekezetünknek nem az az általános küldetése (missziója), hogy akik együtt vagyunk, jól érezzük magunkat, hanem hogy tegyünk tanítványokká minden népeket. Ezt a krisztusi parancsot kell átültetni a mindennapok élethelyzeteire.

Az bizonyos, hogy a misszió végzése a tradíciót kizárólagosan megélni akaró néhány testvérünk visszatetszését – esetleg eltávolodását – eredményezheti, de hozzájárulhat viszont ahhoz, hogy megszólítsuk az Istent még nem ismerő emberek jelentős részét. A valódi dilemma tehát az, hogy a magunk igényeit kielégítő elvárásoknak tegyünk-e eleget, vagy törekedjünk megvalósítani a bibliából megismert általános parancsokat.

A valódi konfliktushelyzetet nem is önmagában a missziói programok elindításában látjuk, hanem abban, hogyha ezeken valóban áldás lesz, és sikerül jól megszólítani a nem hívő társadalmat. Ez esetben ugyanis olyan változásoknak nézünk elébe, amely egész újszerű igényeket, kérdéseket, elvárásokat, kultúrát jelenít meg a gyülekezet életében, amellyel kapcsolatban már nem tehetjük meg azt, hogy szemet hunyunk felette.

Éppen ezért pl. a missziói istentiszteletet a rövid távú célok megvalósításának végén, a 2008-09. évben tervezzük, és ez idő alatt nagyobb hangsúlyt kívánunk fektetni a gyülekezet felkészítésére, bevonására, de az eddigi elképzelések alakítására is.

9. Elegendő lesz-e 10 év a felvázolt elképzelések megvalósításához?

Ez nehéz kérdés. Egy évtized egy ember életében nagyon sok, egy gyülekezet életében nagyon kevés. Azért ezt az időszakot választottuk ki, mert kb. ez az az időszak, amely alatt alapesetben gyülekezetünk erő tartalékai tartanak. Optimális esetben valóban van lehetőségünk a megfogalmazott célok eléréshez, de túl az isteni áldáson, ehhez megfeszített közös együttműködésre, hűséges áldozathozatalra, Isten és a gyülekezet iránti elkötelezettségre és józan, őszinte, nagykorú, derűs hitre van szükség. Természetesen hitünk célja, az örök élet felől gyakorlatilag majdnem mindegy, hogy mindez mikor valósul meg – sőt az is, hogy megvalósul-e –, de az elindított folyamatokat nyomon követjük, értékeljük, és ha kell, megváltoztatjuk. Így a kérdésre pontos választ kb. 14 év után tudunk adni...

- SDG -

A MUNKA ELKÉSZÍTÉSÉBEN RÉSZT VETTEK:

1. B. Kis Józsefné	<i>ménteleki gondnok, presbiterjelölt</i>
2. Dömötör Gáborné	<i>presbiterjelölt</i>
3. Ferenczi Zoltán	<i>lelkipásztor</i>
4. Garzó Imréné	<i>presbiter</i>
5. Gáspár Tibor	<i>munkatárs</i>
6. Gáspárné Erzsébet	<i>munkatárs</i>
7. Horváth Antal	<i>presbiter</i>
8. Kalán Zsolt	<i>presbiter, pótpresbiter-jelölt</i>
9. Laczi Sándor	<i>hetényegyházi gondnok, presbiterjelölt</i>
10. Mányoki Krisztián	<i>presbiterjelölt</i>
11. Nyíri Györgyné	<i>presbiter, presbiterjelölt (főpénztáros)</i>
12. Orosz Attila	<i>pótpresbiter-jelölt</i>
13. Peszmet Imréné	<i>presbiter, presbiterjelölt</i>
14. Polyákné Rózsa Irén	<i>pótpresbiter-jelölt</i>
15. Schlégl Annamária	<i>pótpresbiter-jelölt</i>
16. Serbán Csilla	<i>presbiterjelölt (pénztáros)</i>
17. Sipos János	<i>a Pénzügyi Bizottság elnöke</i>
18. Tekes Csaba	<i>presbiter</i>
19. Tóth K. Kálmán	<i>presbiterjelölt</i>
20. Tóth K. Sarolta	<i>munkatárs</i>
21. Trungel Ilona	<i>presbiter, presbiterjelölt, a Diakóniai Bizottság elnöke</i>

Köszönettel tartozunk még:

Aaron Stevensnek *PMTI munkatársának*
Dr. Fruttus Leventének *KRE TKF tanszékvezetőjének*

Kelt: Méntelek-Hetényegyháza, 2005. szeptember 30.

